Donderdag 20 Juli 1944 DAGBLAD 61ste Jaargang No. 4262

AMIGOE DI CURAÇAO

Boeken — tijdschriften naar het Zeemanshuis Klipstr. 49-53. Tel. 1531

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog
Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgegeven en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I.
Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Steunt ons zeemanswerk Klipstraat 49 — 53 Telefoon 1531.

Tojo ontslagen.

Rommel wijkt voor de slagen van Dempsey.

Nu valt Malsonikovs derde Baltische leger aan.

NIEUW JAPANS CABINET.

De radio van Tokio heeft bekend gemaakt, dat Generaal Kuniaki Kioso, Gouverneur Generaal van Korea, en Admiraal Mitsumada Jonai, oud-Premier van Japan, door Keizer Hirohito aangezocht zijn om een nieuw Japans cabinet te vormen.

De uitzending, welke gericht was tot de Japanse gebieden, zeide: „De opdracht om een nieuw cabinet te vormen werd gegeven aan Generaal Kuniaki Koise en Admiraal Mitsumada Jonai in de namiddag van 20 Juli." Vijf minuten nadat dit bericht verzonden was, zond het agentschap Domei een nieuw bericht uit naar de Japanse gebieden, waarin gezegd werd, dat belangrijk nieuws „naar verwachting vanavond zal binnenkomen". Waarschijnlijk zal dan de vorming van het nieuwe cabinet bekend gemaakt worden (New York, (AP) 20.7).

[Het eerste teken, dat Tojo in de gunst gedaald was, werd gistermorgen gegeven met het bericht, dat hij als Hoofd van de Japanse Generale Staf — een van zijn vele functies — ontslagen was. Echter werd niet gezegd, dat hij ook als Premier ontslagen was, hoewel daarover geruchten de ronde deden. Volgens bovenstaand bericht schijnt dit een feit te zijn en heeft Keizer Hirohito liefst aan twee personen de vorming van een nieuw cabinet opgedragen: Generaal Koiso en Admiraal Jonai. Generaal Koiso heeft tot nu toe weinig nieuws gemaakt en is ons niet bekend; het bericht zegt, dat hij Gouverneur Generaal van Korea is.

Admiraal Jonai was echter Premier van 17 Januari 1940 tot en met 16 Juli 1940 — precies zes maanden. In Japan vond zijn benoeming tot Premier indertijd een gunstig onthaal. De beurs reageerde goed en het agentschap Domei verklaarde, dat Jonai „een man van gezond verstand is." In zijn regeringsverklaring zeide Jonai zelf o.m., dat de bijlegging van het Chinese conflict de hoofdtaak van zijn regering was. Ten aanzien van Japans politiek jegens Engeland, de Verenigde Staten en Rusland verklaarde Jonai, dat de buitenlandse politiek der regering onveranderd gehandhaafd zou worden. En zijn toenmalige Minister van Buitenlandse Zaken, Arita, verklaarde zelfs, dat er een verbetering zou komen in de betrekkingen tussen Japan en Groot Britannië.

Voorts zou men trachten de „hangende quaesties" met de Verenigde Staten te regelen en betrekkingen van vriendschap te onderhouden met de Sovjet-Unie, onafhankelijk van het bestaande anti-Kominternpact.

Na zes maanden moest Jonai plaats mawen voor Prins Konoye, den vriend van de nazies. De val van Jonai's cabinet was blijkbaar het gevolg van de ontevredenheid van het leger over de politiek van het cabinet met betrekking tot de oorlog in China en de beweging voor een nieuwe politieke structuur gebaseerd op een verenigde partij, waarvan Konoye de grootste voorstander was. Hideki Tojo, den thans ontslagen Premier van Japan, werd .... Minister van Oorlog in het cabinet van Konoye, dat de betrekkingen met Duitsland en Italië versterkte en het driemogendhedenpact hielp sluiten.

Dat Jonai thans weer aan de macht komt, is een goed teken. In ieder geval betekent het dat Tojo gefaald heeft en eventueel zou het kunnen betekenen, dat Japan het op een vrede zal aansturen.

In een bijschrift bij het telegram in ons blad van Dinsdag jl. „Wil Japan thans vrede?" gaven wij reeds deze mening te kennen, hoewel wij erbij zeiden, dat de Verenigde Naties blijkbaar hier niet voor te vinden zullen zijn. De Japanners weten, dat zij de oorlog verliezen, hoewel zij nog een krachtige greep op het Aziatische vasteland hebben. En gezien de huidige samenwerking tussen Jonai en den Gouverneur Generaal van Korea zullen zij op het Aziatische vasteland wel hun grootste houvast zoeken. — Red.]

WILLIAM WORDEN ZIET SAIPAN.

William Worden seint het volgende van de marine-luchtbasis te Kaap Mutche op Saipan:

Deze marine-luchtbasis is het trieste toonbeeld van wat bommen kunnen uitrichten. Vleugels van grote viermotorige Japanse vliegboten liggen terneergesmakt. De enorme staarten zijn doorzeefd door het mitrailleurvuur en hele flarden zijn eruit gemaakt door de bomscherven. De motoren zijn zwart geblakerd.

Honderden bomkraters ziet men alom. Als het geregend heeft gaan de Noordamerikaanse mariniers in de grote kuilen baden. Er was een ondergrondse donkere kamer om films te ontwikkelen maar de Nipponese fotograaf verwijderde er al zijn materiaal uit naar een vossenhol en liet het daar liggen. Aan de rand van het vliegveld ligt een dode koe. Ginds op de weg ligt een dood varken. In een vernield gebouw staan de luchttorpedo's nog in rekken opgeslagen. Een blad muziek wiegt in de wind. Het is „O Sole Mio" in het Japans met guitaarbegeleiding.

Vier zesduims luchtdoelkanonnen waren opgesteld in een doorploegd veld. Twee ervan werden getroffen door de beschieting van onze vliegtuigen. De andere twee zwegen blijkbaar door gebrek aan ammunitie — of gebrek aan kanonniers. Een opgezwollen Japanner — blijkbaar een der bedienaars van de kanonnen — ligt dood in het struikgewas. De rechte stijve witte boorden, welke op zo hoge prijs gesteld worden door Japanse marine-officieren, liggen er rondom met een pak en enkele schoenen. Kanonnen, die naar emplacementen gebracht werden, liggen verlaten op kleine rolwagens op een spoorbaan. In een open ruimte liggen drie dozijn stukken geschut opgeslagen.

De lopen ervan zijn opengebarsten. Langs de kust ligt een vernielde scheepswerf. De persoonlijke bezittingen van de mannen liggen verspreid aan de ingang van een grot, welke gebruikt werd als schuilkelder. Gedeeltelijk verborgen door bomen liggen vernielde walvissloepen langs de kust van de baai van Tanapag. De slagvelden bieden duizend-en-één gezichten: verbrande vrachtauto's, motorfietsen en tanks (Saipan, (AP) 19.7).

DE STRIJD OM ST. LO.

Don Whitehead seint uit Saint Lô:

De Duitsers bestookten deze gehavende stad met kanonnen en mortieren, terwijl de Noordamerikaanse troepen zich nestelden in de puinen om de prijs te verdedigen, welke zij na acht dagen van hevige gevechten wisten te winnen. De ontploffingen vinden plaats van het ene einde van de stad tot het andere en aan drie zijden vechten de U.S.A.-soldaten nog tegen de Duitsers. Saint Lô is in handen der Noordamerikanen, doch men moet nog vechten tegen fanatieke valschermtroepen die nog een laatst verzet bieden. Saint Lô is verlaten met uitzondering van de Yankee's die van huis tot huis glippen en in de deuropeningen springen wanneer de granaten neerkomen. En in de buitenwijken van de stad hebben de troepen zich opgesteld met mitrailleurs en bazooka's om de toegangswegen erheen te verdedigen.

In al deze verwoesting en verlatenheid ligt het lijk van een Noordamerikaansen Majoor — held van de slag om Saint Lô — in wat van de Kerk van het Heilig Kruis is overgebleven. Hij werd gedood toen hij de aanval op Saint Lô leidde en zijn stoffelijk overschot werd meegedragen in een der eerste colonnes die de stad binnenrukten, als eerbetoon aan zijn dapperheid. Naast zijn baar wappert de vlag van het regiment waarvoor hij vocht.

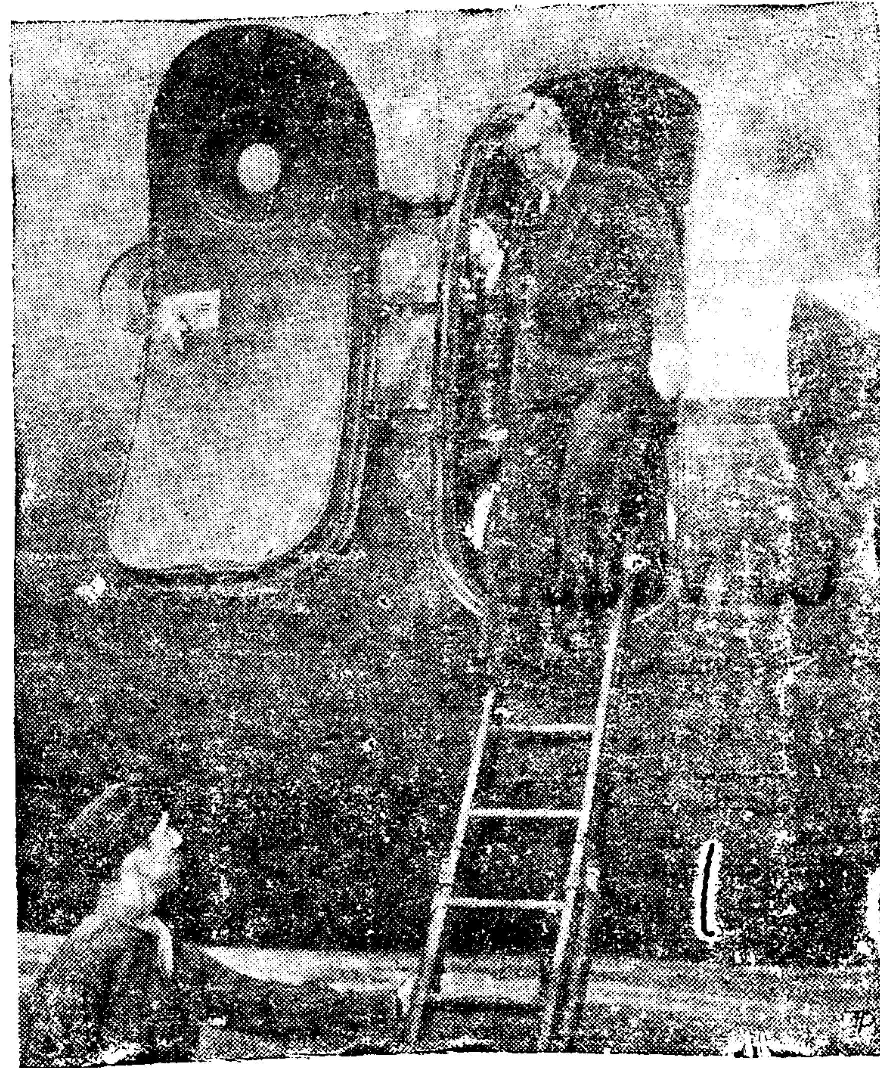
Elkeen die Saint Lô thans op de dag na de verovering binnenkomt moet zich spoeden om niet door de vijandelijke granaten geraakt te worden. De manschappen zoeken dekking waar zij dekking kunnen vinden. In het kerkhof aan de Oostelijke rand van Saint Lô vestigde Majoor Glover Johns tijdelijk zijn commandopost in grafkapel van de familie Bianchet. De dikke muren ervan beschermden de mannen tegen de scherven van de granaten die buiten barstten. Ongeveer 200 Duitsers waren ingesloten aan de Zuidoostelijke rand van de stad en poogden zich vrij te vechten. Kapitein Cecil Harvey riep daarom de hulp van de artillerie in om hen onder vuur te nemen. In de bovenkamer van de grafkapel, die de Duitsers everneens als commandopost gebruikt hadden, bevindt zich het familie-altaar. Droog roggebrood en een papieren zak met verschaalde boter lag naast de kandelaren en het veldbed van een soldaat. De Noordamerikaanse soldaten hielden zich op langs de muur en poogden wat te rusten, terwijl de granaten in de buurt ontploften.

„Wij hebben God weet hoeveel Jeries (Duitsers aan de Zuidzijde van de stad gedood" zeide Johns. Een baard van drie dagen bedekte zijn gelaat en zijn ogen zagen moe. „Wij baanden ons een weg hierheen en de Jerries poogden terug te komen en wij moesten hen weer van het lijf houden. Zij poogden naar het Zuiden te ontsnappen."

Johns was leider van de „onverwoestbare gaaien", een afdeling die zich een weg vocht door het centrum van de stad. „Zij noemen ons gaaien omdat wij altijd vooraan zijn waar iedereen op ons kan schieten." Johns grinnikte: „Wij zijn wat gekortwiekt maar wij vliegen nog" (Saint Lô, (AP) 19.7).

Robert Hannegan, Voorzitter van de Democratische Partij, leest de brief van Roosevelt, waarin deze zegt zijn benoeming tot candidaat voor het President schap te zullen aanvaarden. Woensdag is de Democratische Conventie te Chicago begonnen.

Vice President Henry A. Wallace stapt uit het vliegtuig bij zijn terugkeer uit Tsjungking. Wallace heeft zich wederom beschikbaar gesteld om te worden benoemd tot candidaat voor het Vice-Presidentschap.

AANSLAG OP HITLER.

Het DNB maakt bekend, dat heden een aanslag is gedaan op het leven van Adolf Hitler. Hitler schijnt echter de dans ontsprongen te zijn, doch werd licht gewond en liep enkele brandwonden op. Luitenant Generaal Schmundt, Kolonel Brandt en Luitenant Kolonel Borg alsook de nazie Berger, die zich in Hitlers gezelschap bevonden, werden ernstig gewond. Licht gewond werden de Generaals Jodl, Korten, Buhle, Bodenschatz, Heusinger, Scherff en de Admiraals Voss en Von Putkammer. Hitler zou zijn werk hebben voortgezet en ontving Mussolini. Later werd hij bezocht door Goering, die ...van vernemen wat er voorgevallen was. De telefoonverbinding tussen Berlijn en Stockholm welke 14 uren verbroken was, is hersteld. Nadere biezonderheden omtrent de bomaanslag ontbreken nog.

NOG 14 JAPANSE SCHEPEN NAAR DE BODEM.

De Noordamerikaanse marine meldde de vernieling van nog 14 Japanse schepen, waaronder 2 oorlogsschepen, door Noordamerikaanse duikboten (Washington, (AP) 19.7).

Het nieuws van vandaag.

Een heel belangrijk bericht is heden door de radio van Tokio uitgezonden. Het betrof niets meer of minder dan dat Premier Hideki Tojo als zodanig heeft afgedaan en plaats moest maken voor een meer gematigde figuur: Admiraal Jonai. Bevestiging van het bericht is nog niet ontvangen, maar aangezien de namen van de nieuwe cabinetsformateurs reeds genoemd zijn, zal het wel waar zijn.

Onder het desbetreffende telegram op de voorpagina vinde men ons bijschrift met de achtergrond van deze gebeurtenis.

Van de strijd aan de fronten —in het biezonder Duitslands fronten— valt slechts het ene succes na het andere te melden. Na de verovering van de twee grote zeehavens in Italië, Livorno en Ancona, hebben de Geallieerde legers dan hun opmars voortgezet in de richting van de Gotische linie. Maar de Geallieerde campagne in Italië vormt nog niet de ergste bedreiging voor het Hitler-dom.

Deze wordt voorlopig gevormd door de Russen, die onweerstaanbaar Westwaarts voortdringen. De berichten uit Moskou geven te kennen, dat de troepen van Maarschalk Koniev reeds vlak bij Lwów (Lemberg) zitten. 4 Tot 5 Duitse divisies zijn in dit gebied omsingeld. Rokossokovsky is blijkbaar al in de buitenste defensies van Brest Litovsk doorgedrongen en deze stad wordt niet alleen rechtstreeks uit het Oosten bedreigd maar ook uit het Noorden. De opmars van Generaal Tsjernyakhovsky is iets vertraagd, doordat de nazies voor de grens van Oost-Pruisen grote versterkingen in het gevecht geworpen hebben. Niettemin wordt het bruggehoofd over de Njemen verstevigd.

Aan de Baltische fronten gaat het beter. Bagramian en Yeremenko namen nog vele plaatsen en bovendien heeft Generaal Maslenikov aan het derde Baltische front een nieuwe aanval geopend. Over een afstand van 70 kilometer en tot een diepte van 40 kilometer werd de Duitse linie reeds doorbroken en 700 plaatsen zijn bevrijd.

Generaal Dempsey, Bevelhebber van het Britse tweede leger, dat in het gebied van Caen in Normandië aanvalt, doet Maarschalk Rommel wijken door hem zware klappen toe te brengen. Vooral rondom Troarn gaat het er fel toe. De Geallieerde luchtmacht is evenals gisteren flink in de weer en toog o.a. naar Duitsland.

De herhaalde cabinetscrisissen.

R. K. leden Raad van Advies sturen een Openbare Brief aan de raad van Ministers.

In het Engelse communiqué werd iets verzwegen.

Wij lezen in het Londense „Vrij Nederland" van Zaterdag 24 Juni jl.:

OPEN[BARE] BRIEF AAN DE RAAD VAN MINISTERS.

Excellentie,

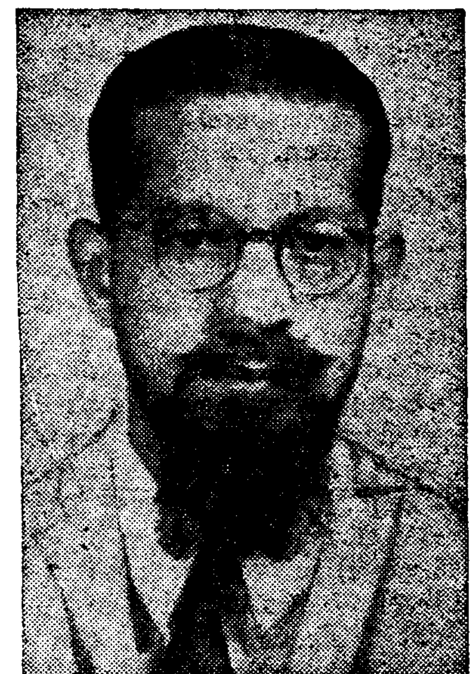
Ondergetekenden, de Katholieke Leden van de Buitengewone Raad van Advies, veroorloven zich Uwer Excellenties aandacht te vragen voor het navolgende.

Met groot leedwezen hebben zij kennis genomen van het ontslag juist in deze tijd van spanning, verleend aan den Minister van Handel, Nijverheid en Scheepvaart en met name van de werkelijke redenen, die tot dit ontslag hebben geleid. Indien zij spreken van „de werkelijke redenen" bedoelen ondergetekenden te kennen te geven, dat naar hun overtuiging de minder belangrijke redenen, welke in het pers- en radiobericht omtrent de wijzigingen in het cabinet worden opgegeven, voor hen evenals voor anderen, niet anders bedoeld zijn dan om de diepere gronden van deze ontslagaanvrage aan het oog te onttrekken. Deze diepere gronden, welke tenslotte tot het heengaan van den Minister van Handel, Nijverheid en Scheepvaart hebben geleid, zijn voor een niet gering gedeelte van staatsrechtelijke aard en houden ten nauwste verband met een der grondpijlers van onze Nederlandse constitutie: de ministeriële verantwoordelijkheid.

Daarnevens hebben ondergetekenden met ontsteltenis in het over de Cabinets-crisis uitgegeven Nederlandse pers en radiobericht — in het Engelse communiqué wordt hiervan wonderlijkerwijze zelfs niet gerept — gelezen, dat ook de Minister van Justitie ontslag uit zijn functie heeft verzocht, doch dat dit verzoek voor het ogenblik nog in nadere overweging is gehouden[1]) Dit novum in ons staatsrechtelijk leven betekent, dat een Minister, die op een gegeven ogenblik de verantwoordelijkheid van een bepaald beleid niet langer kan dragen en zich hiervan — wat trouwens zijn plicht is — dienovereenkomstig uit zijn functie te vragen, als het ware in gijzeling wordt gehouden. Ook de ontslagaanvragen van den Minister van Justitie houdt, zoals alen velen bekend is, ten nauwste verband met de ministeriële verantwoordelijkheid, en het Nederlandse pers- en radiobericht verzwijgt zelf zijn verlegenheid doordat hier zelfs geen poging wordt gedaan om deze ontslagaanvrage te minimaliseren tot een reden van „technische aard" of een andere kleinigheid.

Ondergetekenden achten het hun plicht er met grote ernst op te wijzen, dat het ondermijnen van een der grondpijlers van ons staatsrechtelijk leven — zoals thans hier opnieuw is geschied — onze gehele constitutie in gevaar brengt en ons ganse staatsrechtelijke bouwwerk in een labiele toestand plaatst, zodat ook met name de onschendbaarheid van den Koning, welke alleen als tegenstuk der ministeriële verantwoordelijkheid verantwoord, ja zelfs bestaanbaar is, van haar hoge voetstuk dreigt te storten.

De ondernomen „oplossing"

Mr. Dr. M. F. da Costa Gomez, Curaçao's ondertekenaar van de Openbare Brief.

van de huidige cabinets-crisis heeft daarenboven uit een oogpunt van principiële en practische politiek uitermate bedenkelijke gevolgen, welke ons, de Katholieke leden van de Buitengewone Raad van Advies als zodanig, dwingen tot spreken. Immers tengevolge van het aftreden van den Minister van Handel, Nijverheid en Scheepvaart en van Justitie (deze laatste althans virtueel) is het in het huidige Cabinet tot al zwak vertegenwoordigde Katholieke element geheel en al verdwenen. Ondergetekenden vragen zich af, welke indruk dit moet maken op het Katholieke volksdeel — dat niet alleen ongeveer 40% van de bevolking uitmaakt, doch, wat meer is, mede bovenaan staat in de algemene waardering voor zijn onwankelbare principiële houding van verzet tegen den bezetter — te meer daar het thans reeds de tweede maal is, dat juist de Katholieke Ministers, goeddeels op overeenkomstige gronden, zich gedwongen zien hun ontslagaanvrage in te dienen.

Ondergetekenden kunnen niet aannemen — hetgeen de „vox populi" mompelt — dat de ontslagaanvrage van den Minister van Justitie slechts daarom in overweging wordt gehouden, om te voorkomen, dat opnieuw de twee Katholieke Ministers tegelijk heen gaan en tevens om het Cabinet de gelegenheid te geven tot een poging een of meer Katholieken in zijn College op te nemen, teneinde het odium te ontgaan, dat het Cabinet uit personen van allerlei richting en schakering bestaat behalve de richting, die in Nederland verreweg de grootste aanhang heeft.

Immers, indien dit de reden ware waarom de Minister van Justitie voorlopig in „gijzeling" wordt gehouden, zou dit een politieke manoeuvre zijn van een aard, waartoe een behoorlijk staatsman zich niet straffeloos kan verlagen en ondergetekenden wijzen dan ook deze veronderstelling met beslistheid af. Zij spre-

[1]) Nadat deze Openbare Brief verzonden was, heeft ook Van Angeren zijn ontslag gekregen — Red. Amigoe.

ken hierover dan ook alleen om aan te tonen tot welke gevolgtrekkingen de „publieke opinie" komt, wanneer, zoals in casu, de werkelijke reden van het aftreden van een Minister wordt verzwegen.

Overigens is het welhaast ondenkbaar, dat onder de gegeven omstandigheden een katholiek „ministrabel" man, bekend met de ondergrond en het verloop dezer Cabinetscrisis, zich voor het aanvaarden eener Ministerportefeuille beschikbaar zou stellen.

De ondergetekenden vragen zich niet zonder bezorgdheid af of de gebeurtenissen rondom de reeds zo lange tijd latente jongste Cabinetscrisis en het ontslag, voor de tweede maal in deze jaren der verbanning, van de beide Katholieke Ministers, geen aanleiding zullen geven tot het remmen, ja wellicht tot het geheel stopzetten van het in bezet Nederland merkbare en door ondergetekenden van harte toegejuichte streven naar nauwere samenwerking, op nationale grondslag, van de verschillende politieke groeperingen, welke voor 10 Mei 1940 veelal scherp van elkaar afgescheiden en soms zelfs zeer scherp tegenover elkaar stonden. Zij zijn niet zonder vrees, dat het Katholieke volksdeel op grond van wat hier thans opnieuw is geschied zich zal gaan realiseren, dat het overal daar, waar het zijn invloed als groep zelfs niet doet gelden — en a fortiori, zoals hier in Londen, niet kan doen gelden — gevaar loopt opnieuw, zoals voor de emancipatie der Nederlandse Katholieken, in een hoek te worden gedrukt.

Een verscherping der politieke tegenstellingen zou, naar het oordeel van ondergetekenden, allerminst voor 's Lands hoge belangen bevorderlijk zijn, allerminst in een tijd, waarin alle nationale krachten in vol onderling vertrouwen zullen moeten samenwerken om uit de puinhopen, die de vijand bij de ontruiming van ons grondgebied zal achterlaten, een nieuw, en naar ieder welgeaard Nederlander hoopt, beter en nauwer verbonden Nederland op te bouwen.

Tenslotte nog het volgende:

Ondergetekenden hebben zich van den beginne af op het standpunt gesteld, dat de Buitengewone Raad van Advies in geen enkel opzicht het karakter van volksvertegenwoordiging heeft en dat er derhalve ook geen sprake behoeft te zijn van „fractie-vorming". Dat zij thans desniettemin tezamen optreden bij het samenstellen van deze open[bare] brief vindt zijn reden in het feit, dat zij de enige vier Katholieken zijn, die zitting hebben in een officieel lichaam, dat geroepen is de Regering in de hoogste zaken van wetgeving en Bestuur van advies te dienen en dat zij zich derhalve toch, bij gebreke van beteren, min of meer gequalificeerd kunnen achten als woordvoerders van het Katholieke volksdeel. Daarom hebben zij gemeend hun stem te moeten verheffen enerzijds — en dit zouden trouwens ook niet-Katholieken doen — om de Regering te waarschuwen, dat zij naar hun oordeel op de verkeerde weg is door niet met alle kracht de beginselen der ministeriële verantwoordelijkheid te handhaven en anderzijds om uiting te geven — en dat is een taak van ons, Katholieken, in het bijzonder — aan de verontwaardiging, die er heerst onder de in onbezet en stellig niet minder in bezet gebied verblijvende Katholieke Nederlanders over de wijze, waarop deze Cabinetscrisis is „opgelost" en de geringschattende wijze, waarop met de positie van het Katholieke volksdeel is omgegaan.

Dr. M. F. da Costa Gomez
Mr. H. van Haastert
A. F. M. Monchen [O.S.B.]
Ir. J. P. Ridder de van der Schueren.

Londen 7 Juni 1944.

Deze Openbare brief verscheen in het Londense Vrij Nederland van 24 Juni jl. De Redactie van „Vrij Nederland" tekende hierbij aan:

Deze open[bare] brief is, zoals de datering aangeeft, geschreven op 7 Juni jl. De publicatie ervan werd echter tot 15 Juni jl. opgeschort tengevolge van besprekingen, welke op uitnodiging van den Voorzitter van de Raad van Ministers met de ondertekenaars zijn gehouden. De laatsten hebben zich verplicht geacht het einde dezer besprekingen af te wachten, alvorens op de Redactie van Vrij Nederland een beroep te doen tot plaatsing van de Open[bare] Brief.

Nog een verklaring van Welter en Steenberghe.

In hetzelfde Londense „Vrij Nederland", maar enkele weken eerder, op 3 Juni jl., schreven naar aanleiding van een zinsnede in een artikel de oud-ministers Welter en Steenberghe ook nog eens een verklaring. Deze luidt:

EEN VERKLARING.

In uw hoofdartikel van 27 Mei „Nu het kort dag wordt" wordt over ons aftreden als Minister gezegd, dat ons gezamenlijk aftreden slechts toevallig was, terwijl de gemiddelde lezer uit de volgende alinea de indruk krijgt, dat het hier betrof een „politieke daad van technische aard".

Het is geenszins onze bedoeling de moeilijkheden, die tijdens de Cabinetscrisis van October/November 1941 rezen, wederom op te halen. Doch evenmin wensen wij de indruk te doen post vatten, alsof wij zo weinig verantwoordelijkheidsgevoel zouden gehad hebben, dat wij om een technische quaestie in oorlogstijd uit het Cabinet getreden zouden zijn. In het communiqué van 20 November 1941 werd vermeld:

„Deze Ministercrisis is ontstaan uit een verschil van opvatting tussen de beide aftredende Ministers ener en den Minister-President anderzijds over de afdoening van een zaak buiten de meeste leden van het Cabinet om door den Minister-President. De afdoening van deze zaak had niet betrekking op het speciale arbeidsveld van een der aftredende Ministers. Met het feit, dat de beide aftredende Rooms-Katholiek zijn en lid der Katholieke Staatspartij, heeft deze crisis niet te maken.

De aftredende Ministers zagen in de afdoening buiten hen om van een huns inziens belangrijke zaak, nl. het vaststellen en doen uitgaan van een officiële Regeringsmededeling, een bewijs van een leiding, waarvoor zij persoonlijk de medeverantwoordelijkheid niet langer meenden te kunnen dragen".

Dit communiqué draagt uiteraard de kenmerken van de oorlogstijd. De mededelingen aan het publiek moesten zó gesteld worden, dat de vijand hieruit geen voordeel zou kunnen trekken. Desniettegenstaande blijkt uit het communiqué duidelijk, dat het hier een verschil van mening betrof over een principieel en een practisch punt van de eerste orde, nl. principieel: de constitutionele positie van den voorzitter van de Raad van Ministers en de verantwoordelijkheid der andere Ministers, en practisch: het gebrek aan vertrouwen in diens persoon voor deze qualiteit.

Dat niettegenstaande ons gebrek aan vertrouwen in het beleid van den Voorzitter van de Raad van Ministers wij toch meer dan een jaar in diens Cabinet zijn gebleven, is wel voldoende aanwijzing, dat wij niet dan na rijp beraad en om zwaarwichtige redenen het Cabinet hebben verlaten, omdat wij de verantwoordelijkheid niet langer konden en mochten dragen.

C. J. I. M. Welter.
Oud-Minister van Koloniën.
Mr. M. P. L. Steenberghe.
Oud-Minister van Handel, Nijverheid en Scheepvaart, en van Landbouw en Visserij.

Londen, 29 Mei 1944.

O GLORIA INMARCESIBLE!

(COLOMBIAANS VOLKSLIED.

O, onverwelkbare glorie
O onsterfelijke jubel
Uit voren van droefheid
Ontkiemt reeds het goed.

O, onverwelkbare glorie
O onsterfelijke jubel
Uit voren van droefheid
Ontkiemt reeds het goed.

De verschrikkelijke nacht is voorbij
De heerlijke vrijheid
Doet het ochtendgloren dagen
Met zijn onverwinnelijk licht.

De gehele mensheid
Die in ketenen zucht,
Begrijpt de woorden
Van Hem, die stierf op het Kruis.

Het Colombiaans volkslied werd geschreven door Rafael Nuñez (1825—1894), die een der meest vooraanstaande staatslieden van Colombia was en viermaal tot President van dat land werd verkozen. De muziek is van Oreste Sindici.

De Strijd in Calvados.

door
WES GALLAGHER.

Calvados is het departement, waar thans de strijd zich concentreert, nu de feitelijke opmars van Normandië naar Parijs (nog 229 km. van het ingenomen Caen) is begonnen.

Caen zelf is de hoofdstad van dit departement; andere belangrijke stad van dit departement, ruim 400.000 mensen wonen, is Lisieux (van St. Therese). — Red.

Het Britse tweede leger drong met bepantserde speerpunten 10 km. door ten Zuid-Oosten van de doorgebroken verdedigingslijn der Duitsers aan de Orne. Deze verdedigingslijn is ongeveer 15 km. lang en de Duitsers werden over omstreeks 9 km. verjaagd in de richting van Parijs en de Seine. De Zuidelijke voorstad van Caen, Vaucelles, ligt thans ver achter ons en onze troepen trekken de vlakte ten Zuid-Oosten der stad binnen. Dorp na dorp wordt 'gekraakt', hoewel de Duitsers ze stuk voor stuk versterkt hadden teneinde op deze wijze te trachten de geallieerde opmars tegen te gaan. Rommel is weer op de loop, maar net is nog niet duidelijk of hij van plan is een grote slag te riskeren in de vlakte van Caen of dat hij zich langzaam zal terugtrekken in de richting van Parijs in de trant van woestijngevechten.

De Britse troepen trekken dus ongeveer anderhalve kilometer ten Westen van Noyers voorwaarts. Landelle is ingenomen, maar Noyers is nog in Duitse handen. Rondom Troarn wordt woedend gevochten.

Het bevelhebberschap der Britten is in handen van een man, die vroeger krijgsgevangene van Rommel is geweest, nl. Luitenant Generaal O'Connor, die in 1941 gevangen werd, maar de opmars gaat naar Vimont, 12 km. van de Orne en een mooi beginpunt voor de weg naar Parijs. Twaalf dorpjes zijn al gevallen. De Britten hebben thans een bepantserde speerpunt van 6 km. breedte van Troarn tot aan een punt vlakbij Vimont in de Duitse stellingen gepriemd.

Het betrekkelijk rustige Noordamerikaanse front bij Saint Lô kenmerkt zich door plaatselijke vorderingen in de buurt van Périers, waar nog drie dorpen werden ingenomen.

Het slechte weer heeft het vliegen moeilijk gemaakt, al werden nog een 500 enkelvluchten uitgevoerd.

Zeven bruggen en opslagplaatsen voor brandstof te Orléans en Buz waren het doelwit onzer middelzware bombardementsvliegtuigen. De bruggen over de Loire bij Les Pontides, Tours, La Riche, La Possonnière, Nantes, Gassicourt, Combourg en Saint Hilaire du Harcourt werden aangevallen en in vele gevallen met succes. Men kon niet in alle gevallen de resultaten waarnemen, doch men kan wel veilig aannemen, dat alle bruggen die aangevallen werden voor passage niet meer geschikt zijn.

Ten Zuiden van Bordeaux hebben verkenningsvliegtuigen vluchten uitgevoerd. Hetzelfde gebeurde van de vliegvelden van Normandië uit in de richting van Parijs waarbij spoorwegverbindingen werden aangevallen en vele locomotieven werden vernield. Ook vele goederenwagens gingen eraan.

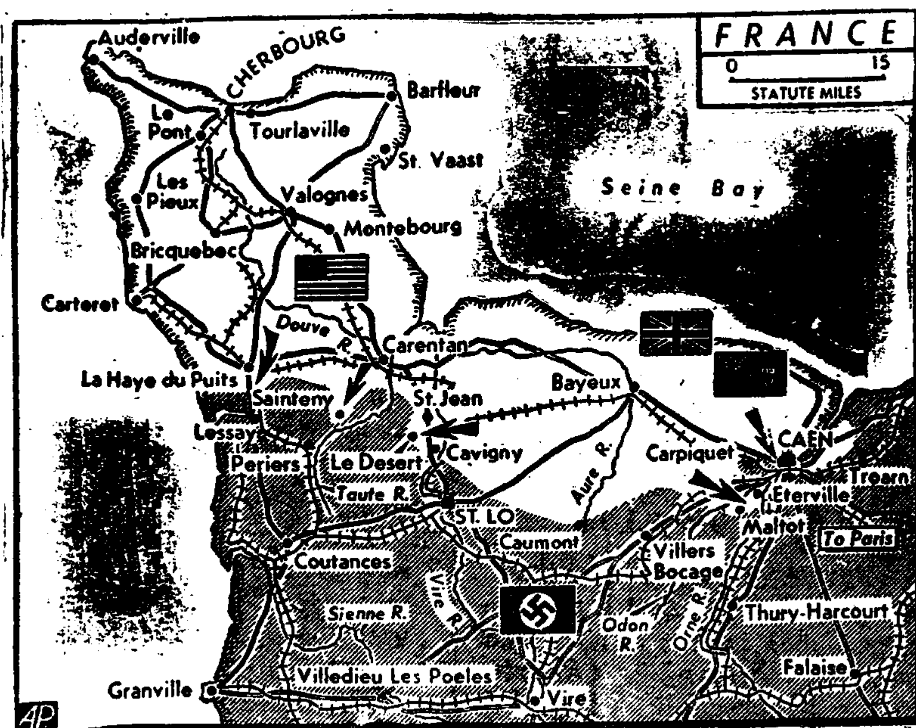
Wat de eigenlijke strijd rondom Caen betreft, de Canadezen doen niet alleen een bepantserde Oostwaartse opmars in de vlakte, maar hebben ook ten Zuiden van Caen een opruiming gehouden in Vaucelles. Ritten werden gemaakt naar Ifs en Cornelles, ongeveer 5 km. meer naar het Zuiden, teneinde ook deze plaatsen te nemen. Het bezit en gebruik van de haven van Caen is thans wel verzekerd. Zware veldslagen worden geleverd over grote afstanden ten Zuiden van de dorpen Arc en Troarn, dat 12 km. meer naar het Noord-Oosten is gelegen.

Ook had een treffen plaats tussen de Odon en de Orne en op de straatweg naar Villers Bocage. De Duitsers zijn nog in het bezit van Noyers, maar de Britten hebben Landrelle weten te nemen.

Ten Zuiden van Hottot en Tilly-sur-Seulles hebben de Duitsers hun linie langzamerhand teruggeschoven. De Britse druk, welke hier geoefend werd, heeft verschillende winsten doen boeken. In de Noordamerikaanse sector hebben de Duitsers met kanonvuur Saint Lô beschoten. Ze hadden hun kanonnen op de heuvelen rondom deze stad in stelling gebracht. Een poging Saint Lô te hernemen werd evenwel niet gedaan.

De Noordamerikanen zijn slechts vooruitgekomen in de sector bij Remilly-sur-Lozon, waar zij een kleine kilometer vooruit kwamen en La Barde, Theiebots en L'Ange hebben ingenomen.

In de buitenwijken van Troarn hebben de Duitsers de felste tegenstand geboden en in feite is daar nog een flinke slag aan de gang. Een rookscherm tegen de tanks werd hier verspreid tussen Vimont en Cagny. Hoewel een aanzienlijk getal Duitsers krijgsgevangenen wordt (in Vaucelles al meer dan 1200) kan men toch aannemen, dat Erwin Rommel de grote massa van zijn troepen heeft weten te redden. (Geallieerde Hoofdkwartier, (AP) 20.7).

Na de inneming van Sainteny en Le Desert hebben de Noordamerikaanse troepen aan het front in Normandië St. Lô bezet. De Britten zijn na de verovering van Caen over de Orne getrokken in een nieuwe aanval op grote schaal. Heden woedt er een grote slag op de vlakten ten Zuid-Oosten van Caen.

WERELD-NIEUWS

VENEZUELA BOUWT DUIKBOTEN.

In de Venezolaanse pers wordt met veel trots melding gemaakt van het feit, dat Venezuela thans kleine duikboten bouwt, aldus lezen wij in „De West". De eerste duikboot werd te water gelaten te Puerto Cabello en vol bewondering nagestaard door de vele bezoekers aan de wal.

DE RAMP TE PORT CHICAGO.

De herstellingswerkzaamheden zijn begonnen in het ammunitiedepot van de marine te Port Chicago. Het aantal doden als gevolg van de ergste ontploffing tijdens de oorlog in de Verenigde Staten bedraagt ongeveer 350. De oorzaak van de ontploffing, welke het land Maandagavond schokte binnen een straal van 130 kilometer, is nog niet vastgesteld. Het tellen der doden is moeilijk omdat van sommige slachtoffers geen spoor meer te bekennen is (Port Chicago, California (AP) 19.7).

SCHIETPARTIJ TUSSEN DUITSE OFFICIEREN.

Een officiële bekendmaking in Caïro zeide, dat onlangs een schietpartij plaats vond tussen hoge Duitse officieren op een conferentie, welke gehouden werd in Athene's Grand Bretagne Hotel. De bekendmaking zeide, dat de conferentie bijeengeroepen was om „belangrijke vraagstukken betreffende de te volgen politiek" te bespreken. De revolvers werden alras getrokken en de hoge officieren begonnen met een schietpartij. Hierop poogden de ongedeerde Duitsers een goed heenkomen te zoeken. Een hunner — hoofd-officier voor de administratie in de Peloponnesus — werd neergepaft door SS-mannen die de wacht hielden. De Oostenrijkse Kolonel Fritse, Provoost-Generaal voor Athene — verdween voorgoed. Naar men zegt zou hij geëxecuteerd zijn „omdat hij een mond opzette tegen het Duitse legerbeheel, (Caïro, (AP) 19.7)

MEXICAANSE VULKAAN IN WERKING.

Millioenen tonnen gesmolten lava stromen langs een afstand van 40 kilometer van de Paricutin, Mexico's nieuwe vulkaan. Twee stadjes zijn reeds verzwolgen en drie andere worden met ondergang bedreigd. De lava beweegt zich met een snelheid van 180 meter per dag voort naar Zacan, San Francisco Pariban en Ziroste, welke gedeeltelijk ontruimd zijn (Mexico, (AP) 19.7).

FINS VLAGGESCHIP IN DE GROND GEBOORD.

De Russische luchtmacht meldde het in de grond boren van het vlaggeschip der Finse vloot, het 3900 ton grote kustdefensieschip „Vainemoinen". Er werden vier voltreffers op geplaatst in de wateren nabij het eiland Kitba. Het 92 meter lange schip werd in 1930 in dienst gesteld. Het had vier 10-duims kanonnen, acht 4-duims en vier 200-ponders (Moskou, (AP) 19.7).

VERNIELING IN DE HAVEN VAN LIVORNO.

Het vijfde leger heeft Livorno, op twee na Italië's grootste havenstad met een bevolking van 125.000 zielen veroverd. De haven was in staat 17.500 ton per dag te verwerken. Doch de Duitse sappeurs hebben de 35 hijskranen en 21 reusachtige loodsen van de haven als één massa verwoesting achtergelaten. Ancona, de haven van gemiddelde grote aan de Adriatische zee, werd op gelijke wijze verwoest voordat de nazies vluchtten (Rome, (AP) 19.7).

MONETAIRE CONFERENTIE EINDIGT ZATERDAG.

De monetaire conferentie der Verenigde Naties is met drie dagen verlengd dan oorspronkelijk het plan was, teneinde tijd te geven om een grote hoeveelheid technisch werk zonder druk te voltooien. In een officiële verklaring werd er de nadruk op gelegd, dat de conferentie tegen Woensdag tot overeenstemming zal komen „over alle vraagstukken van enig belang".

De sluitingsvergadering zal Zaterdag plaats vinden. De vergaderingen hebben reeds overeenstemming gebracht over de plannen voor een na-oorlogs „welvaartsfonds" van 8.800.000.000 dollar (Bretton Woods, (AP)

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Katholieke Sport Centrale:** Morgen Korfbalwedstrijd tussen Aamos en Sig (San Mateo) te Groot Kwartier.

Steun - Wandelmars.

Op Zondagmiddag 30 Juli a.s zal er een 15 km-mars gehou worden voor de jeugd, en een 25 km-mars voor volwassen

TEN BATE VAN HET STEUNFONDS R. K. NEDERLAND.

Beide marsen aan de Oostzijde van de haven met twee prett rustplaatsen voor consumptie.

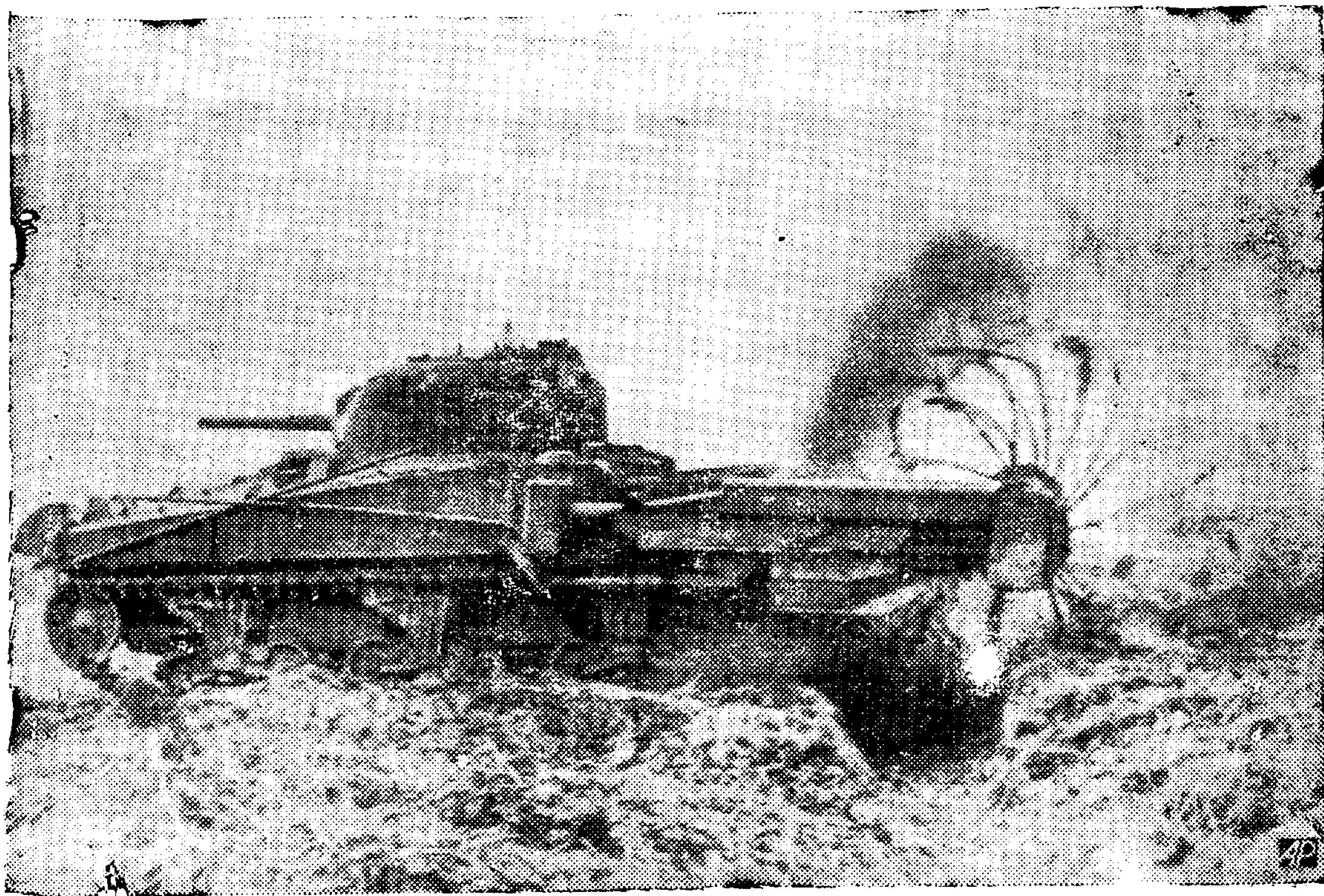
Inleggeld bedraagt 50 cts. Individuelen 75 cts.

Na 26 Juli worden geen inschrijvingen meer aangenomen

Vertrek: 14 uur en 14.30 op de speelplaats Kleutersch Scharloo.

Voor verdere details vrage men circulaire aan bij de heer: A. Levens St. Jozefsc of Frater Ewaldus - tel 2179.

P.S. Vrijdagavond 28 Juli vergadering Bestuur en Contro

Deze Britse tank, welke „Schorpioen" genoemd wordt, zweept de grond met stukken ketting om een pad te banen door een Duits mijnenveld in Normandië. Een staaf houdt een draaiende cylinder vóór de tank uit, waaraan stukken ketting zijn bevestigd. De kettingen zwepen de grond om de mijnen te doen ontploffen, welke tegen het Geallieerde voetvolk bedoeld zijn. Dit is een officiële Britse foto.

Duitse maatregelen in Nederland tegen de Invasie.

Ondergrondse Actie neemt toe.

TOENEMENDE

NAZIES WAARSCHUWEN.

De nazies hebben de gemeentepolitie-corpsen en de burgemeesters van Nederland gewaarschuwd, dat zij persoonlijk verantwoordelijk zullen zijn voor het beschermen van distributiekantoren, daar deze voortdurend patriotten overvallen worden. Rauter eist dat 24 uur wacht gehouden wordt. In een circulaire verklaarde het hoofd van de Duitse politie in Nederland, dat hij ervan overtuigd is, dat aan de overvallen een einde kan gemaakt worden indien burgemeesters en politie meewerken. (Aneta)

INTERNATIONAAL MONETAIR FONDS.

Op de inschrijvingslijst voor een „Internationaal Monetair Fonds", dat voorgesteld werd op de Monetaire Conferentie te Bretton Woods, bekleedt Nederland de achtste plaats met een inschrijving van 275 millioen dollar. De economische berichtgever van Aneta merkt hierbij op, dat het wel voldoening gevend is, maar niet overeenkomt met de belangrijkheid van Nederlands internationale financiële positie. Buitendien is het Belgische quotum 225 millioen dollar. waardoor dit land de negende plaats inneemt. België en Nederland samen nemen echter een belangrijke plaats in met een totaal van 500 millioen, waardoor zij onmiddellijk na de vier grote Mogendheden komen. Door het monetair accoord van beide landen is het mogelijk samen te handelen waardoor zij een plaats krijgen in het uitvoerend bestuur van het Internationaal Monetair Fonds; afwisselend zal een Nederlandse of een Belgische vertegenwoordiger zitting hebben met elf andere vertegenwoordigers. De samenwerking van Nederland en België is op de Conferentie van Brettonwoods goed tot haar recht gekomen en heeft een grote betekenis voor de toekomst. Dan kunnen Nederland en België, nauw samenwerkend, een belangrijke plaats bekleden (Aneta)

UITWISSELING VAN GEVANGENEN.

In het nummer van 24 Juni van „Knickerbocker Weekly" wordt omtrent de uitwisseling van Joden tegen Duitse gevangenen van Palestina bericht, dat onder de uitgewisselde Joden de volgende bekende Nederlanders zijn: Professor David Cohen en Abraham Asscher, vroeger voorzitter van de Joodse Raad van Amsterdam; Mevrouw Gertrude van Tijn, Rabbijn L. Duenner, Jacob van Blitz, Professor Albert Lefkovitz. Zij zijn allen in het kamp van Westerbork geweest. In het geheel zijn 300 Joden uitgewisseld, waarvan 180 afkomstig uit Nederlandse concentratiekampen. De vrijgelaten Joden zijn vroegere inwoners van Palestina of personen, die een Palestijns visum hadden (Aneta).

WEDEROPBOUW NIEUW GUINEA

De wederopbouw in het Noorden van Nederlands Nieuw Guinea onder toezicht van leden der leden van de Nederlandse Indische Commissie Australië

TUBERCULOSE:

(NICA) vordert sneller dan men oorspronkelijk verwachtte. Degenen die er mee gelast waren de verraders op te sporen, een werk, dat zeker het instellen van een normaal bestuur moet voorafgaan, wonden weinig te doen.

Slechts een of twee inlanders hadden met de Japanners geheuld, de anderen waren standvastig gebleven in hun loyaliteit ten opzichte van Koningin Wilhelmina. Men kan zich dienovereenkomstig nu reeds aan meer constructief werk wijden ter voorbereiding van het herstel van het Nederlandse bestuur.

IN VOORBEREIDING VAN DE INVASIE.

De Duitse autoriteiten in Nederland hebben verdere stappen genomen om de Nederlandse bevolking voor te bereiden op de geallieerde invasie.

De Haarlemse Courant schrijft dat de nieuwe maatregel niet genomen werden omdat zij zo noodzakelijk waren, doch slechts met het oog wat in de toekomst zou kunnen gebeuren; zij zijn slechts als voorzorgsmaatregelen te beschouwen. Uitwijkings-formulieren zijn aan de bevolking verstrekt en de kranten geven toelichtingen hoe zij dienen ingevuld te worden. Groepleiders zijn aangeduid voor alle honderd personen en verzamelpunten in geval van evacuatie aangeduid. Instructies zijn ook gegeven betreffende het afsluiten van de huizen en het gereed houden van kleren, geld en identiteitspapieren; verder dient iedereen voor ten minste twee dagen voedsel bij zich te hebben. Verdere biezonderheden zullen later nog verstrekt worden betreffende invalide personen. Ook zal nog bekend gemaakt worden wie mogen vertrekken en wie dienen te blijven. De bevolking is gewaarschuwd, dat niet iedereen kan vertrekken, die zulks wenst te doen, maar alleen degenen, die daarvoor toelating van de autoriteiten hebben gekregen.

JAVAANS PRINS LUITENANT-KOLONEL.

Een Javaans Prins met de rang van luitenant-kolonel heeft het bevel gekregen over een eenheid van Nederlands Indische ambtenaren van het Burgerlijk Bestuur ergens in Nieuw Guinea. Bij het uitbreken van de oorlog gaf de Prins zijn wens te kennen het vaderland te dienen en mee te werken aan de bevrijding. Hij veranderde zijn naam in Abdul Kadir, wat Dienaar Gods betekent. Hij is zeer gezien onder de Nederlandse en de Indische ambtenaren, die onder zijn bevel staan. (Aneta)

ALBERT JANSEN TER DOOD VEROORDEELD.

De in België wonende Nederlander Albert Jansen is door de Duitse Krijgsraad te Antwerpen ter dood veroordeeld wegens het in bezit hebben van wapens. Volgens de „Brusseler Zeitung" is hij ook onmiddellijk terecht gesteld. Jansen zou deel uit hebben gemaakt van een groep, die zich vermomde als Duitse Gestapo-mannen en zou hebben deel genomen aan meer dan 40 overvallen op nazie-instellingen te Antwerpen (Aneta).

DE NEDERLANDSE ONDERGRONDSE BEWEGING.

De bedrijvigheid van de Nederlandse ondergrondse beweging is de laatste tijd voortdurend toegenomen. Het sluikblad „Op Wacht" handelt over zes feiten, die in één week in Maart plaats grepen. Een ongewapende groep brak het distributiekantoor te Hoorn binnen overmeesterde de wacht en ging met 1700 formulieren — ingevuld en afgestempeld voor distributiebonnetjes strijken.

Met knuppels gewapende vaderlanders hebben te Bergen op Zoom een groep nazies overmand voor het levensmiddelen bureau en zijn met hun revolvers en munitie gaan lopen.

Te St. Laurens heeft een gemeentebeambte 2000 registratiepapieren voor de ondergrondse beweging verzameld en dook vervolgens zelf onder. Gedurende diezelfde week hebben vijf vaderlanders een groep burgerwachten te Breda overrompeld. Zij stonden voor het levensmiddelenbureau en hebben er brand gesticht.

Een politieman, die er van verdacht wordt N.S.B.-er te zijn werd terzelfdertijd ontwapend.

Een houtvester te Malden, die bij de N.S.B. was aangesloten werd van zijn auto beroofd, nadat vaderlanders hem aan een stoel hadden vastgebonden; zij beweerden te komen om zijn autonummer te controleren Te Beilen werd een inspecteur van de Rijksveldwacht door twee vaderlanders doodgeschoten. Hij was zijn huis uitgelokt onder voorwendsel, dat er een ongeluk had plaats gegrepen en eenmaal buiten werd hij neergeschoten.

OP ZOEK NAAR GEALLIEERDE VLIEGERS.

Voortdurend zijn Duitse patrouilles in Nederland op zoek naar geallieerde vliegers die uit hun vliegtuigen gesprongen zijn. Het „Algemeen Handelsblad" schrijft dat deze vliegers gewoonlijk onmiddellijk door de bevolking voorzien worden van kleding. Het blad waarschuwt, dat men door hulp te bieden aan deze geallieerde vliegers met de dood speelt. (Aneta)

KIEK GEWOND.

De oorlogscorrespondent van Aneta, Robert Kiek, is bij een valschermsprong gewond. Het ongeluk had plaats ergens in Engeland, waar Kiek, met eenheden van de Prinses Irene Brigade, valschermoefeningen medemaakte. De verwondingen zijn niet van ernstige aard (Aneta).

TUBERCULOSE IN NEDERLAND.

Tuberculose heeft in bezet Nederland verontrustende verhoudingen aangenomen. Dr. Hornstra heeft een verklaring dienaangaande afgelegd, die door het „Algemeen Handelsblad" werd overgenomen. Dr. Hornstra ziet er het bewijs in, dat armoede en slechte voeding de ziekte sterk in de hand werken. Behalve slecht voedsel en moeilijke levensomstandighden ziet hij ook in de ware pschische lasten en het demoraliseren van de bevolking een oorzaak. Hij heeft een betere organisatie van de bestrijding voorgesteld en gevraagd tuberculose onder toepassing van de wet op besmettelijke ziekten te brengen.

DRIE N.S.B.-ERS GEDOOD.

Weer zijn drie N.S.B.-ers gedood door Nederlandse vaderlanders. Een commissaris van politie, **Ragut**, werd te Zaandam doodgeschoten op 21 Juni. Dit gebeurde op straat. Een commandant van de Landwacht, zekere **Buursma**, werd op 16 Juni te Assen doodgeschoten enkele uren, nadat Anton Mussert er een redevoering had gehouden. De derde is een inspecteur van Politie, zekere **Stap**, uit Utrecht, die op 23 Juni gedood werd (Aneta).

BRANDSTOF TEKORT IN NEDERLAND.

Het brandstof te kort is zo ernstig in Nederland dat de Duitse autoriteiten een bepaling hebben bekend gemaakt dat het weghalen van door de Duitsers achtergelaten takken, houtsnippers en dergelijke afval bij de verdedigingswerken, die door de Wehrmacht gebouwd worden, strafbaar is gesteld. Het zal als diefstal worden beschouwd. Volgens Nederlandse bladen wordt dit hout gebruikt als stookmateriaal in de electrische centrales.

INLANDERS BEGROETEN SOLDATEN.

Nadat de Geallieerden Noemfoor bevrijd hadden, kwamen grote lakatois — kano's van de inlanders — vol zingende mensen om de soldaten te begroeten. De kano's waren met de Nederlandse driekleur versierd en velen der opvarenden hadden Nederlands Indische uniformen en waren voorzien van wapens, die zij hadden buit gemaakt op de Japanners (Aneta).

DE SLAVENJACHT DER JAPANNERS.

Een duidelijk bewijs van de slavenjacht der Japanners in Nederlands Indië werd geleverd bij het binnendringen van Nieuw Guinea.

Alfred Schuurman schrijft in de „Melbourne Herald", dat op Biak 90 Javanen werden bevrijd, waarvan er slechts enkelen waren, die nog op hun benen konden staan. De overigen waren ook zeer verzwakt. Honderd Javanen werden aangetroffen in het Hollandia-gebied en 140 op Noemfoor. Honderdduizenden zijn door de Japanners naar alle krijgstonelen gezonden. Zodra de Japanners merkten, dat zij tot een defensieve oorlog werden verplicht, begonnen zij hun slavenjacht, waarbij vrouwen noch kinderen gespaard bleven. Zij moesten helpen de eens veroverde gebieden vast te houden. Alle Japanse organisaties op Java, die de vóór-oorlogse verenigingen vervingen, werden in het begin van dit jaar samengesmolten tot één groot lichaam de „Hokokai" met het enige doel de Javanen in te schakelen in de Japanse oorlogsinspanning. Buitendien hadden de Japanners de „Kaibodan", een soort Gestapo-organisatie en de Jeugd-organisatie, die geheel met de Hitler-jeugdorganisatie overeenkomt. De Kaibodan werd gevormd uit het schuim van de Javaanse samenleving (Aneta).

NAMLEA VLIEGVELD GEBOMBARDEERD.

Luchtpatrouilles van de Geallieerden hebben het Namlea vliegveld op Boeroe gebombardeerd; er zijn 28 ton bommen op uitgeworpen. Verder is Manisman aangevallen, terwijl op Noemfoor de Japanners bommen lieten vallen, die terecht kwamen in de Kamiri (Aneta).

DOKA BARAT VLIEGVELD AANGEVALLEN.

Nederlandse Mitchells hebben het Doka Barat vliegveld op Arus Zaterdag aangevallen en hebben een vijandelijk schip bij Taberfane tot zinken gebracht (Aneta).

TWAALF VLIEGENDE BOMMEN NEERGESCHOTEN.

Twaalf vliegende bommen, waarvan drie in één dag, werden door een Nederlandsen Spitfirevlieger neergeschoten (Aneta).

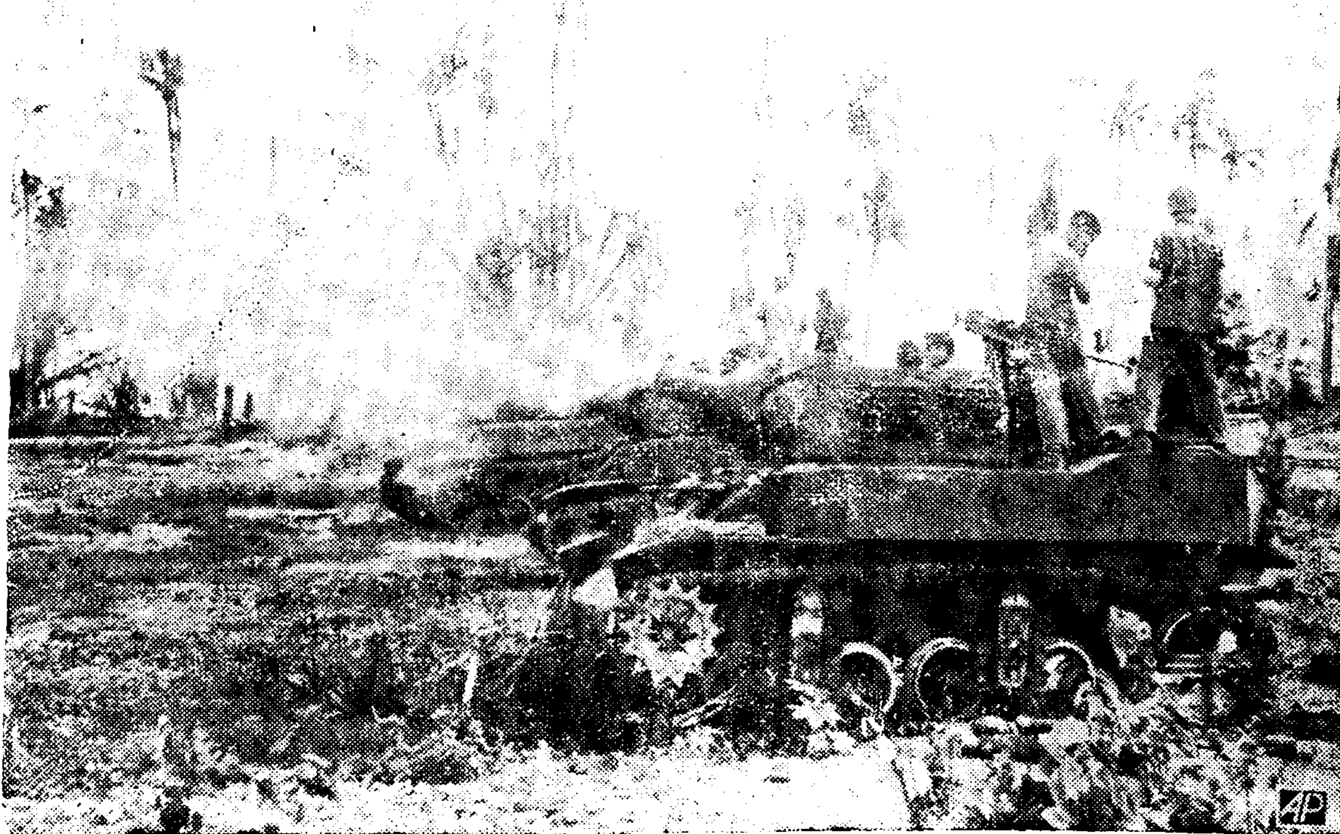
De startplaatsen van de vliegende bommen in Noord-Frankrijk zijn gedeeltelijk door bombardementen vernield. Volgens de „Evening Standard" zouden zij naar het Noorden verschoven zijn en wel tot Hoek van Holland (Aneta).

MUGGENGEVAAR.

Millioenen muggen in het overstroomde gebied van Nederland hebben een groot gevaar met zich mee gebracht. De Nederlandse bladen waarschuwen voor de ernstige gevaren, daar muggen in vele gevallen draagster zijn van kiemen en al zijn het in dit geval geen malariamuggen toch is de mogelijkheid niet uitgesloten, dat zij andere ziekten verspreiden zullen onder de bevolking. In Nederland is een vrij groot aantal mensen dat lijdt aan malaria vooral mensen, die van malaria, vooral mensen, die vroeger in Indië geweest zijn en het is niet uitgesloten dat door wederbesmetting de koortsen over Nederland verspreid worden. Buitendien is de bevolking ondermijnd door gebrek aan voldoende voedsel. (Aneta)

PRINSES JULIANA OP VACANTIE.

Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana en Haar drie dochtertjes zijn via Montreal naar Capecod (Massachusetts) gereisd, waar zij een gedeelte van de zomer zullen doorbrengen. De heer G. P. Luden, consul-generaal der Nederlanden te Montreal heeft 60 officieren en manschappen van de Nederlandse Koopvaardij aan Hare Koninklijke Hoogheid voorgesteld.

Een baterij mortieren met eige n drijfkracht vuurt een salvo af o p Japanse stellingen op het eiland Biak voor de kust van Nederland s Nieuw Guinea.

Laatste Nieuws

— **Eden maakte** bekend, dat Churchill op 2 Augustus een verklaring over de oorlogstoestand in het Lagerhuis zal afleggen. Daarna zal het Huis op reces gaan tot 29 Steptember maar zo nodig zal het weer bijeengeroepen worden.

— **Over een** afstand van 1000 kilometer is het Russische front in vuur en vlam. De nazies ondergaan blijkbaar hun grootste nederlaag van de oorlog. De Russische tanks, ruiterij en voetsoldaten trekken op van Lwów tot Noord-Rusland en de grote steden Lwów, Brest Litovsk, Kaumas en Dvinsk staan reeds alle op wankelen.

— **De Noordamerikanen,** die voorbij Livorno oprukken, hebben de rivier de Arno bereikt langs een afstand van 40 kilometer. Vijandelijke **troepen,** die nog overgebleven zijn op de Zuidelijke oever, worden met geschut en bombardementen verdreven. In het centrum kwam het achtste leger ook vooruit en in het gebied van Ancona werden verschillende plaatsen veroverd. De vijand liet veel materiaal achter in Ancona.

ROOSEVELTS TWEEDE EN DERDE KEUS.

Jack Bell seint uit Chicago:

Van gezaghebbende zijde werd gemeld, dat President Roosevelt Senator Harry Truman van Missouri en Rechter William Douglas van het Hoge Gerechtshof genoemd heeft als zijn tweede en derde keus voor de benoeming tot candidaat voor het Vice Presidentschap op de Democratische Conventie, welke Woensdagavond begonnen is. De President had tevoren enreeds Vice President Henry A. Wallace genoemd als zijn eerste keus (Chicago,

Aruba.

DE STATEN NAAR ARUBA.

Van welingelichte zijde, vernamen wij, dat binnenkort de Staten van het Staatsdeel, een dienstreis zullen maken naar Aruba. Volgens onze zegsman zal er gelegenheid voor het publiek bestaan om hun wensen bij de Staten naar voren te brengen. Ook bij vroegere gelegenheden werd altijd de gelegenheid opengesteld om bij de Staten hun wensen of klachten kenbaar te maken. Natuurlijk dient daarbij in het oog te worden gehouden, dat men bij de Staten alleen kan aankomen met aangelegenheden van algemeen maatschappelijk belang; dus niet iets persoonlijks. En wanneer uit de bevolking dan werkelijk verzoeken voor algemene maatschappelijke welvaart worden gedaan, dan hopen wij dat de Staten deze zullen willen behandelen.

[De datum van het bezoek is nog niet bekend, vermoedelijk echter nog deze maand en anders zeker de volgende. — Red.].

VERGADERING KATHOLIEKE UNIE.

Afdeling San Nicolas Aruba.

Zondag jl. hield de Katholieke Unie afdeling San Nicolaas wederom een vergadering die zeer goed bezocht was.

Vooreerst werd door den voorzitter een overzicht gegeven van de resultaten van de vorige vergadering. De wensen die toen kenbaar werden gemaakt, zijn doorgegeven aan de Raad van Politie, Statenlid en Hoofdbestuur.

Verder werden ze gepubliceerd in de Amigoe di Curaçao en La Cruz. Het is duidelijk gebleken dat de verlangens de aandacht van het Gouvernement hebben getrokken en dat in het biezonder de gouverneur bereid is alle redelijke voorstellen en klachten te onderzoeken en hieraan tegemoet te komen.

Wat betreft de hoognodige nieuwe school, kon het bestuur mededelen dat deze de volle aandacht van den Gouverneur heeft en dat de plannen thans gereed zijn. Zijne Excellentie staat erop dat in November ten minste een bepaald aantal klassen ingericht kan worden.

De vergadering was verheugd te vernemen dat het gouvernement ophoudt verlof te geven tot het bouwen van kouten krotten in de cunucu, o.a. op Guana Morto. Voor het huren van de nog te bouwen nieuwe huizen is een soort inschrijving gehouden in Oranjestad, doch daar de Arubanen schijnbaar niet op de hoogte waren van dit feit, zijn de inschrijvers veelal vreemdelingen. Ongetwijfeld kan men er zeker van zijn dat de Gezaghebber den landskinderen de voorkeur zal geven als de huizen er eenmaal staan.

Wat de water-quaestie betreft, moest medegedeeld worden dat er geen aansluitingen op de waterleiding mogelijk schijnen te zijn aangezien er geen meters voor handen zijn.

De voorzitter heeft het water van verschillende putten scheikundig laten onderzoeken en hierbij bleek dat de put op Guana Morto zeer behoorlijk water bevat. Volgens Arubanen met ervaring zullen putten gegraven in rechte lijn van Guana morto naar Cero Preto goed water geven.

Voorgesteld werd een verzoekschrift in te dienen om ten minste op de put van Guana Morto een molen of electrische pomp te plaatsen met daarbijbehorend reservoir aangezien, vooral door de vreemdelingen, de put thans zo bevuild wordt dat niemand het meer als drinkwater wenst te gebruiken.

Klachten kwamen verder binnen omtrent de dokters op Aruba.

Verschillende klachten bleken ongegrond te zijn, daar ze voortsproten uit een verkeerd idee omtrent een gouvernementsarts en uit de mening dat o.a. de dokter van Savoneta een volledige gouvernementsdokter zou zijn. Verder blijken moeilijkheden voort te komen uit het feit dat zekere dokters hun patiënten alleen overdag behandelen, zodat in geval er 's nachts iets gebeurt een andere dokter moet geroepen worden.

Gevraagd werd om het gouvernement te verzoeken een gouvernements arts op San Nicolaas te plaatsen. San Nicolaas wordt bediend van Savaneta en Sta. Cruz uit. Dit is vooral bezwaarlijk, wanneer 's nachts een dokter nodig is.

Oranjestad heeft ongeveer 7 dokters en San Nicolaas geen enkele die er zijn vaste woonplaats heeft.

Verder werd aangeraden om den Gezaghebber te verzoeken meer aandacht te schenken aan zekere plattelandswegen en om voor zekere verdachte H-auto's één bepaalde standplaats uit te kiezen, zodat de vrijwel publieke onzedelijkheid sterk kan verminderd worden. Ook werd nog gesproken over een nieuwe landmeter (die gelukkig binnenkort zal arriveren).

Vervolgens ging de vergadering over tot het kiezen van een nieuw bestuur, waarbij de Heer **Cyrilio Maduro** weer tot voorzitter werd gekozen terwijl als de overige leden uit de stembus kwamen: **M. Croes, F. Lopez, P. Wever, B. Bislick, J. Dirksz, N. Kock en L. Wever.**

BINGO.

Ten bate van de Koningin Wilhelmina Fonds, Prinses Irene Fonds en het Noordamerikaanse Legioen, is verleden Vrijdagavond 14 Juli, in het Cecilia theater te San Nicolaas, gelegenheid opengesteld voor bingo. Ook Zaterdag- en Zondagavond tot 24 uur ging het feest door. Vooral vele Noordamerikanen kwamen daar hun geluk beproeven met het spel om tevens een goede daad te doen en de bovenbedoelde fondsen te steunen. Ook op het einde van deze week op Vrijdag, Zaterdag en Zondagavond van 19.30 uur af, zal de gelegenheid weer open zijn. Een ieder is welkom.

COLUMBIA VERSLAAT ARUBA MET 2—1.

De eerste wedstrijd van het viertal ontmoetingen die het Columbiaans elftal, genaamd Deportivo Independiente op Aruba zal spelen, vond plaats op verleden Donderdag. Het Jong Holland Sportpark was heel druk bezet, toen om 16.45 uur de scheidsrechter Gerrit Lugthart voor beginnen floot.

Uit de Zuid-Oost hoek kwamen de Columbianen aangestapt voorafgegaan door Mejuffrouw Serita Oduber, die als ere-lid van de ploeg is gekozen gedurende hun verblijf op Aruba met naast haar de vertegenwoordiger der Columbianen, de Heer Moreno Molina, terwijl van de andere kant uit de Zuidwest hoek de fiere spelers van Jong Holland aangestapt kwamen met in hun midden een drietal dames die hun vertegenwoordiging vormen moesten. Midden op het veld ontmoetten beide elftallen elkander en stelden zij zich aan elkander voor. Bij de toss won Columbia en kozen de gasten de wind mee. De uittrap werd gedaan door Mejuffrouw Serita Oduber en terstond daarop begon de wedstrijd.

De opstellingen waren als volgt:

Columbia:
Garcia
Eguis Cobas
Boto Maestre Campo
Domingo Apreza Granados Mejia Ceballos

Jong Holland:
Fleming
Vrolijk Tommy Croes
To Tuchi Sixto
Elio Esy Esmero Josso Calito

Onmiddellijk na de uittrap zag men de Columbianen de bal bemachtigen en ermede naar het doel der tegenpartij rennen. De achterhoede van Jong Holland, gevormd door de stoere Cai Vrolijk en Tommy Croes, kregen direct zwaar werk te verrichten. De doelverdediger Fleming moest dan ook bijtijds ingrijpen om de pogingen van de gasten te verijdelen. Echter bleven de gevolgen van de herhaaldelijke aanvallen op het doel van Jong Holland niet uit. Na nauwelijks tien minuten spel, kon de Arubaanse doelverdediger een gevaarlijke bal die uit de noordwest hoek kwam niet bemachtigen; het leer sloeg tegen de doellat aan en sprong in het net. Eerste doelpunt voor Columbia. Met evenveel moed werd de wedstrijd voortgezet. De Columbianen gaven blijk het voetbalspel op zeer technische wijze te kunnen spelen. Niet een keer dat een Columbiaanse speler de bal overschopte, of het was precies voor zijn ploeggenoot. Alleen jammer van het te ver doorgedreven korte samenspel der Columbianen; dit laatste systeem levert absoluut weinig resultaat op; ware het dat de Columbianen van verre afstand meer ballen plaatsten in het doel, dan hadden zij veel meer kansen doelpunten te maken. De verdediging van Jong Holland was op haar best. Een ieder had bewondering voor beide achterspelers die steeds op hun quivive waren om hun heiligdom te beschermen, terwijl in uiterste gevallen de doelverdediger op prijzenswaardige wijze zijn taak deed. De voorhoede van Jong Holland had niet veel werk, daar zij voor de rust slechts zeer zelden de bal kon bemachtigen. Echter wisten zij goed profijt te trekken van de enige keren dat zij doorbraken. Een forse aanval, een mooie voorzet van de rechtsbuiten, een flink schot van de linksbinnen Josso en de wedstrijd werd gelijk gemaakt 1—1. De verdediging van Columbia maakte de indruk twijfelachtig te zijn, tenminste het ene doelpunt voor Jong Holland was zeer mooi gemaakt, doch zonder veel tegenstand. Kort daarop kwam de rust en nu moesten de gasten tegen wind in spelen. De voorhoede van Jong Holland scheen alles op alles gezet te hebben, want onmiddellijk na de rust zag men hen allen op het doel der tegenpartij toerennen. Het waren zware momenten voor de Columbiaanse verdediging; van het spel na de rust kan men zeggen, dat de partijen aan beide kanten even sterk speelden. Verschillende kansen van Jong Holland werden door te lang wachten of door individueel spel verkeken. De Columbianen stieten aan de andere kant telkens af op de onvermoeide verdediging van Jong Holland.

Een ieder had de uitslag reeds geschat op gelijk spel, toen na een mooie hoekbal, een voorzet van de Columbiaanse midvoor, een kopbal van de linksbinnen Mejia, het tweede doelpunt voor Columbia werd gemaakt. De doelverdediger was te ijverig en was enige meters uit het doel en omkijkend zag hij de bal zitten.

Enige minuten daarop was het afgelopen. In handen van den scheidsrechter Lugthart was de leiding zeer goed verzekerd.

Op Zaterdag- en Zondagmiddag speelden de Columbianen tegen Aruba Juniors en R.C.A. onderscheidenlijk. Ook daarvan hopen wij een verslag te geven.

De laatste wedstrijd der Columbianen zal waarschijnlijk zijn op as. Donderdag 20 Juli, de Onafhankelijkheidsdag van Columbia; op die dag wordt gespeeld Columbia tegen Hollandia. Ook bestaat er nog de mogelijkheid dat Columbia een wedstrijd zal spelen tegen het Nederlands Militair elftal; tot nu toe heeft Columbia de aangevraagde wedstrijd niet aangenomen, doch zij wacht het resultaat af van de andere wedstrijden.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Verlof: J. Th. P. M. van Oijen, Vertegenwoordiger der Directie van de Indische Pensioenfondsen, in Curaçao, 6 weken buitengewoon buitenlands verlof en in aansluiting daarop 2 weken vrijstelling van dienst met vergunning deze tijd gedeeltelijk in het buitenland door te brengen; J. M. Calmes, klerk bij het Departement van Openbare Werken alhier, 2 weken vrijstelling van dienst met vergunning deze tijd in het buitenland door te brengen; J. E. Rosario, tijdelijk veldwachter in het 2de district op Curaçao, 7 dagen vrijstelling van dienst met vergunning deze vrijstelling van dienst in het buitenland door te brengen; B. Ph. Römer, adjunct-commies ter Gouvernements-Secretarie, 6 weken vrijstelling van dienst; Mej. G. M. de Jongh, tijdl. schrijver [gouvernementstaal — Red.] ten kantore van den Ontvanger der Invoerrechten en Accijnzen, alhier, 30 dagen vrijstelling van dienst, en in aansluiting daaraan 10 dagen verlof buiten bezwaar van den Lande, met vergunning deze vrijstelling van dienst en dit verlof geheel of gedeeltelijk in het buitenland door te brengen; J. H. van Werkhoven, commies ter Administratie van Financiën, 11 dagen vrijstelling van dienst en in aansluiting daaraan 6 weken buitengewoon buitenlands verlof, met vergunning deze vrijstelling van dienst en dit verlof in het buitenland door te brengen, ingang 19 Juli 1944.

Werkzaamheden: Mej. A. Schmidt, ter Gouvernements-Secretarie.

Benoeming: Mr. L. A. L. Weeber, waarnemend Griffier bij het Hof van Justitie in Curaçao, tot tijdelijk leraar aan de Algemene Middelbare School genaamd Peter Stuyvesant College alhier; W. J. Cratz, tijdl. agent der burgerpolitie alhier; P. Septer en J. J. Beaujon 2de luitenants bij de Schutterij (Infanterie) tot 1sten luitenant; L. Jansberg, 2de luitenant bij de Schutterij (Artillerie) tot 1sten luitenant; A. R. Barkmeijer tot tijdelijk hulpkommies der belastingen alhier.

Toelating: J. J. Averedo, tot de oefening van de geneeskundige practijk uitsluitend op de terreinen van de N.V. Curaçaose Petroleum Industrie Maatschappij en van de N.V. Curaçaose Scheepvaart Maatschappij.

Vervanging: S. D. Abad, commies ter Administratie van Financiën is voor de duur van de vrijstelling van dienst en buitengewoon buitenlands verlof van den Heer Van Oijen aangewezen om den Vertegenwoordiger der Directie van de Indische Pensioenfondsen in Curaçao te vervangen en gedurende die tijd ontheven van de functie van Commissaris van het Algemeen Curaçaose Pensioenfonds.

De wnd. Gouvernements-Secretaris,
F.J.J. Corver.

De naam Curaçao

door

PATER H. M. HULSMAN O.P.

8.

„Voor de zoveelste maal is in de Curaçaose pers de vraag opgeworpen, of Curaçao een Portugese of Caraïbische benaming is.

Veroorloof mij een poging tot beantwoording dier vraag.

Mijn overtuiging is, dat het een Caraïbische benaming is. Ziehier op welke gronden mijn mening steunt.

Vooreerst op de getuigenis van **Gonzalo Fernandez de Oviedo** 10). Deze Spaanse geschiedschrijver werd geboren te Madrid in 1478. Hij werd benoemd tot veedor (opzichter) van de goudsmelterijen op het Vaste Land, en kwam naar Amerika in 1513. Hij keerde naar Spanje terug in 1515 om aan den koning van Spanje verslag te geven omtrent de toestand der Indiën, die hij in alle richtingen had doorkruist. Daarenboven legde hij zijn bevindingen neer in tal van werken. O.a. schreef hij: **Islas y Tierra firme del mar Oceáno — Historia natural de las Indias — Historia de las cosas sucedidas en las Indias** — alsmede **Historia natural y general de las Indias.**

Welnu in dit laatste werk vinden wij de volgende getuigenis: Lib. XX.

Meer naar het Westen van het eiland der Aves, bevindt zich het eiland „**Boynare**", meer nog naar het Westen bevindt zich een ander, dat „**Corozante**" heet; meer nog naar het Westen ligt het eiland „**Aruba**" geheten. Deze namen worden door velé nieuwere cosmographen in sommige brieven 11) anders geschreven...... 12).

Het eiland dat in de brief (op de kaart — Hulsman) genoemd wordt Corozante, noemen de Indianen Curazao en de admiraal die het ontdekte, liet het zijn naam behouden.

In dit getuigenis, zo vervolgt Pater Zwijsen, blijken vooral twee zaken:

Vooreerst, dat de twistvraag over de naam Curaçao, niet van vandaag of gisteren is, dewijl Oviedo aldus schreef in het eerste vierendeel der XVIe eeuw. Maar ook vooral blijkt er zonneklaar uit, dat Portugese invloed op die benaming zo goed als onmogelijk is. Niet Ojeda gaf bij de ontdekking aan het eiland een naam, maar hij nam de naam over van de Indianen, die tot dan geen enkelen Europeaan in aanraking waren.

Een tweede getuigenis, — zo er na de aanhaling van Oviedo nog een nodig is — aldus vervolgt Zwijsen — is dat van **Bartholomé de las Casas** 13) die reeds in 1502 op deze zeeën rondzwalkte en in Santo Domingo voet aan wal zette.

Ook deze later zo befaamde man schreef een boek: **Historia general de las Indias.**

Daarin zegt hij o.a. Lib. II cap. II sprekend van de eilanden der Reuzen: „Dat moet geweest zijn het eiland, hetwelk de Indiërs Curaçao noemen, **de voorlaatste smalle strook**" 14).

Maar, zo zegt Pater Zwijsen zeer terecht, als de Indianen in de tijd van Las Casas, het eiland al Curaçao noemden, dan blijkt daaruit ten duidelijkste, dat Portugese invloed aan die benaming geheel vreemd is."

In diezelfde tijd (eind 1906) schreef **J. Hamelberg** voor het **Tijdschrift van het Koninklijk Aardrijkskundig Genootschap**, aflevering 1, Deel XXIV een recensie op het reeds eerder genoemde artikel van Dr. Augustin Krämer in het tijdschrift „Globus".

Voor zover het op onze stof betrekking heeft, luidt het oordeel van Hamelberg als volgt (bld. 110):

„Met de door Dr. Aug. Krämer aangenomen (Spaans-Portugese) afleiding van de namen der eilanden Curaçao en Bonaire, kan ik mij niet verenigen.

Er zit iets verleidelijks in, om de naam Curaçao te houden voor een verbastering van het Spaanse Corazon hart: een naam die ten volle op het eiland van toepassing zou zijn geweest, als liggende tussen de het eerst gekoloniseerde streken in de nieuwe wereld; de grote antillen en de Noordkust van Zuid-Amerika.

Doch het dient niet te vergeten, dat die kolonisatie uitging van Spanjaarden en dat deze de naam van het eiland zouden hebben verbasterd of zulke verbastering zouden hebben overgenomen (— immers spreken zij zelf in hun eerste berichten van het eiland Curaçao —) en daarbij een Portugese verbastering terwijl Portugezen in deze streken nooit enig bezit hebben gehad en het verkeer tussen de grote Antillen en Zuid-Amerika in die eerste tijd uitsluitend door Spaanse schepen plaats had, is zeer onwaarschijnlijk te achten. Men vindt ook in geen enkel werk vermeld — (zo als het geval is met zoveel andere Westindische eilanden) — dat de Spanjaarden een naam aan het eiland hebben gegeven; en dat die naam onder zoveel verschillende vormen voorkomt (Quiraçao, Corassol, Cerossol enz.) in een tijd, toen de Spaanse taal aan weinig West-Indië-vaarders onbekend was, schijnt er wel op te duiden, dat men hier niet met een oorspronkelijk Spaans woord heeft te doen.

Aannemelijker, zo vervolgt Hamelberg, komt het mij dan ook voor, dat de naam van het eiland werd overgenomen van de Indianen, die er woonden.

Wordt vervolgd.

10) Oviedo maakte in het geheel 12 reizen naar Amerika. Ook is hij nog enige tijd Gouverneur van Cartagena geweest.

11) brieven, het Spaanse woord „cartas" heeft hier zeker de betekenis van mappa = landkaart.

12) Een bewijs voor deze stelling van Oviedo vinden we o.a. in de Westindische Gids, 17e Jaargang, pag. 68, waar we lezen in een artikel van den Heer Menkman:
„Ojeda en de zijnen noemden dit eiland (Aruba) „y de Brasil" (verfhout-eiland) en onder deze naam komt het ook voor op de kaart van Juan de la Cosa, die er evenwel een andere, waarschijnlijk Indiaanse naam aan toevoegde, t.w. „Gujan" (J. G. Kohl. Die beide ältesten General-Karten von Amerika).
In de Ptolemaeus van 1513 echter vinden wij het eiland ten Oosten van dat der Reuzen „y do Brasil" genoemd, dus Bonaire, dat ook later, meer dan Aruba, het verfhouteiland was.

13) **Bartholomé de las Casas O.P.**, 1474 — 1566, geboren in Spanje kwam hij in 1502 op Santo Domingo. In 1510 werd hij daar priester gewijd en trad in 1523 in de orde der Dominicanen. Later werd hij bisschop van Chiapa in Mexico. Hij maakte 7 reizen naar Spanje.
In de jaren 1556—1561 schreef hij zijn **Historia General de las Indias.** Hij was toen 78 — 83 jaar oud.

14) „**De voorlaatste smalle strook**". Las Casas schreef „la penultima luenga", wat betekent de „voorlaatste lettergreep lang". „Luenga" betekent niet smal in het oud-Spaans en bovendien noemt Las Casas zelfs ons eiland „casi redonda", bijna rond" en zou dus met zichzelf in tegenspraak zijn.